

2008. december 18., csütörtök

Az emberi jogok védelmezői ellen intézett oroszországi támadások

P6_TA(2008)0642

Az Európai Parlament 2008. december 18-i állásfoglalása az emberi jogok védelmezői ellen intézett oroszországi támadásokról és az Anna Politkovszkaja meggyilkolása ügyében folyó perről

(2010/C 45 E/17)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen 2006. október 25-i állásfoglalásra ⁽¹⁾ az EU–Oroszország kapcsolatokról Anna Politkovszkaja orosz újságíró meggyilkolását követően, valamint a Hanti-Manszijszkban 2008. június 26–27-én megrendezett EU–Oroszország csúcstalálkozó-ról szóló 2008. június 19-i állásfoglalásra ⁽²⁾,
  - tekintettel az Európai Unió és az Orosz Föderáció között megkötött partnerségi és együttműködési megállapodásra, amely 1997-ben lépett életbe, és amelyet az azt felváltó új megállapodás megszületéséig meghosszabbítottak,
  - tekintettel az EU és Oroszország közötti kapcsolatok számára új, átfogó keretet biztosító új megállapodást előkészítő, jelenleg zajló tárgyalásokra, valamint e tárgyalások újraindítására a legutóbbi, 2008 november 14-én megrendezett EU–Oroszország csúcstalálkozó során,
  - tekintettel az elnökségnek az EU nevében tett nyilatkozatára a 2008. december 4-én a szentpétervári Memorial szervezet irodájában tartott házkutatásról,
  - tekintettel a Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatalának (ODIHR) az emberi jogok védelmezőiről szóló 2008-as jelentésére,
  - tekintettel eljárási szabályzata 115. cikkének (5) bekezdésére,
- A. mivel Oroszország az Európa Tanács és az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) tagja, és elkötelezte magát az emberi és állampolgári jogok teljes körű tiszteletben tartása mellett;
- B. mivel komoly aggályok merülnek fel az emberi jogok védelmezőinek helyzetével, valamint az emberi jogok előmozdítása terén aktívan tevékenykedő nem kormányzati szervezetek nehézségeivel kapcsolatban;
- C. mivel orosz állampolgárok számtalan panaszt terjesztettek a Strasbourgban működő Emberi Jogok Európai Bírósága elé, amelynek döntései alátámasztják, hogy számos esetben az emberi jogok komoly megsértése és önkényesség merül fel az orosz állami hatóságok részéről;
- D. mivel 2008. október 28-án Otto Messmert, az orosz jezsuita rend vezetőjét, és Victor Betancourt ecuadori papot moszkvai lakásukban brutális módon meggyilkolták;
- E. mivel Karinna Moszkalenkót, a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságán 30 orosz állampolgár ügyét sikeresen képviselő ügyvédnőt, Oroszország egyik legnevesebb emberi jogi jogvédőjét 2008. október közepén a gépkocsijában elhelyezett higanyal megkísérelték megmérgezni;
- F. mivel Magomed Jevlojevet, egy független ingus weboldal tulajdonosát 2008. augusztus 31-én rendőri őrizete során meggyilkolták;

⁽¹⁾ HL C 313. E, 2006.12.20., 271. o.

⁽²⁾ Elfogadott szövegek, P6_TA(2008)0309.

2008. december 18., csütörtök

- G. mivel 2008 júliusa és októbere között számos olyan esetet vettek nyilvántartásba, melynek során emberi jogok védelmezőinek az életére törtek, például: Ahmed Kotyijev ingus ellenzéki vezető, Zurab Cecsojev ingusföldi emberi jogi aktivista, Dmitrij Krajukin emberi jogi aktivista Orel városából, valamint Sztanyiszlav Dmitrijevszkij emberi jogi aktivista Nyizsnij Novgorodból;
- H. mivel 2008. december 4-én a „Memorial” elnevezésű, a Szovjetunió sztálini elnyomásának kutatását 20 éve végző kutatási és információs központ szentpétervári irodájában az orosz főügyészség álarcos embe-
rei razzlát tartottak, melynek során több ezer áldozatról szóló teljes adatbázist tartalmazó merevlemeze-
ket és CD-ket vittek el, mivel az elkobzott dokumentumokról nem készült leltár; mivel a Memorial
ügyvédjeinek megtiltották a belépést a helyszínre;
- I. mivel az Anna Politkovszkaja újságíró nő meggyilkolását követő bűnügyi nyomozás és per komoly aggo-
dalomra ad okot az átláthatóság és a jogállamiság tiszteletben tartása tekintetében; mivel a brutális gyil-
kossággal kapcsolatos nyomozást nem sikerült kielégítő módon lezárni;
- J. mivel az orosz hatóságok továbbra sem működnek együtt a Londonban radioaktív polóniummérgezés
áldozatául esett Alekszandr Litvinyenkóval kapcsolatos nyomozás tekintetében;
- K. mivel a rendőrség brutális módon fojtotta el a Garri Kaszparov Másik Oroszország elnevezésű ellenzéki
szervezete által 2008. december 14-én Moszkvában szervezett Kreml-ellenes tüntetést, amikor is a tünt-
etőket megragadták és teherautókba tuszolták; mivel megközelítőleg 100 résztvevőt őrizetbe vettek;
- L. mivel 2008. december 3-án Bécsben 17 orosz emberi jogi csoport arra szólította fel az EU-t, hogy egy-
részt sürgősen erősítse meg az EU és Oroszország közötti emberi jogi konzultációk szerepét, másrészt
pedig a legsürgetőbb eseteket terjessze az EU és Oroszország közötti csúcstalálkozók elé;
1. határozottan elítéli az emberi jogok védelmezői, többek között az állampolgári jogokat képviselő jog-
ászok ellen intézett támadásokat Oroszországban, és felhívja az orosz hatóságokat, hogy minden szinten védel-
mezzék és garantálják testi épségüket;
  2. rámutat, hogy az emberi jogok, a jogállamiság és a demokrácia továbbra is az EU és Oroszország közötti
kapcsolatok bővítésének központi kérdése; hangsúlyozza az Oroszországgal az EU–Oroszország emberi jogi
konzultáció részeként fenntartott folyamatos emberi jogi eszmecsere jelentőségét, és felszólít ezen találkozók
formátumának javítására az illetékes minisztériumok, bíróságok és az orosz civil társadalom bevonása
érdekében;
  3. álláspontja szerint az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság tiszteletben tartásának szerves részét
kell képeznie a jelenleg tárgyalás alatt álló új keretmegállapodásnak;
  4. felszólítja az orosz hatóságokat, hogy tartsák be az Emberi Jogok Európai Bírósága által hozott valamen-
nyi határozatot, és hogy késlekedés nélkül ratifikálják az bíróság reformjáról szóló jegyzőkönyvet; sürgeti az
Orosz Föderációt, hogy ugyancsak ratifikálja az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez csatolt 14. kiegészítő
jegyzőkönyvet;
  5. elítéli a Memorial szervezet szentpétervári irodájában 2008. december 4-én tartott házkutatást; felkéri az
orosz hatóságokat és a szentpétervári ügyészséget, hogy haladéktalanul juttassák vissza a „Memorial” kuta-
tási és tájékoztatási központnak a 2008. december 4-i házkutatás során lefoglalt, a sztálini elnyomás korszak-
ának 50 000 áldozatáról felbecsülhetetlen értékű adatokat tartalmazó 11 merevlemezt és CD-ket;

2008. december 18., csütörtök

6. felhívja a figyelmet arra, hogy a Moszkvai Emberi Jogi Iroda szerint a faji, nemzeti, vallási és nemi irányultságuk miatt 2008-ban több mint 100 ember halálához vezető erőszak tendenciája erősödik, valamint hogy a gyűlöletből eredő bűncselekményeket az orosz hatóságok nem üldözik elég hatékonyan;
  7. aggodalommal veszi tudomásul a sztálinista rendszer rehabilitálására irányuló legújabb lépéseket és hangsúlyozza, hogy csak a tragikus múlttal való szembenézés révén hozható létre valódi demokratikus kultúra Oroszországban;
  8. riasztónak ítéli meg, hogy 2008 októberében megkíséreltek az emberi jogi jogvédő Karinna Moszkalenko életére törni, és felkéri a francia és az orosz hatóságokat, hogy kutassák fel az elkövetőket és derítsék fel indítékaikat;
  9. meggyőződése, hogy az emberi jogok megsértésére vonatkozó vádak során eljáró emberi jogi jogvédők, akik küldetésük vállalásával személyesen komoly kockázatot vesznek magukra, a legnagyobb tiszteletet, az állam védelmét és a nemzetközi közösség támogatását érdemlik;
  10. rendkívül aggasztónak tartja a szélsőségeségről szóló jogszabályt, amely korlátozhatja az információ szabad áramlását és oda vezethet, hogy az orosz hatóságok tovább nyirbálhatják az emberi jogok védőinek szólásszabadsághoz való jogát;
  11. megjegyzi, hogy két év telt el az orosz sajtószabadság jelképévé vált Anna Politkovszkaja, független orosz újságíró megölése óta; felhívja a figyelmet a Parlament 2006. október 25-i említett állásfoglalására és lerója tiszteletét a becsület és lelkiismeret e jelképének bátorsága és munkássága előtt, akinek életműve továbbra is védelmet és elismerést érdemel;
  12. döbbenetét fejezi ki amiatt, hogy a per csak az újságírók korlátozott körének áll rendelkezésére, és a televíziós újságírók ki vannak zárva; felhívja a bíróságot, hogy maradéktalanul tartsák tiszteletben az esküdszék döntését, és nyissák meg az eljárást valamennyi újságíró és a média előtt; elvárja, hogy a bíróság ne csupán azt állapítsa meg, hogy ki követte el és ki segítette a gyilkosságot, de egyúttal azt is, hogy ki rendelte el Anna Politkovszkaja megölését;
  13. üdvözlözi az ODIHR emberi jogok védelmezőivel foglalkozó központja 2006-os felállítását, amely nyom követi a védők helyzetét az EBESZ tagállamaiban; bátorítja az uniós intézményeket, hogy az emberi jogok védelmezői iránti támogatásukat oly módon ültessék át a gyakorlatba, hogy mind a három intézményben létrehozzák az emberi jogok védelmezőivel foglalkozó központot, és ezzel tevékenységeiket jobban össze tudják hangolni az egyéb nemzetközi és európai szervezetekkel;
  14. aggodalmát fejezi ki az orosz fegyveres erők újonc katonái ellen folytatott állandó jellegű és komoly méreteket öltő durva bánásmód miatt, és felszólítja az orosz hatóságokat, hogy találják meg és ítéljék el a felélőket, vessenek véget a fegyveres erőkön belül alkalmazott erőszaknak, valamint határozottan álljanak ki a jelenleg uralkodó viszonyok modernizálása mellett;
  15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak, az Oroszországi Föderáció kormányának és parlamentjének, az EBESZ-nek, valamint az Európa Tanácsnak.
-